

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/108/2019
Identifikačné číslo spisu: 7514219777
Dátum vydania rozhodnutia: 19.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7514219777.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banky Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému W., bývajúcemu v W., o zaplatenie 3.914,31 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 11 C 190/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. júna 2018 sp. zn. 6 Co 15/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobou doručenou Okresnému súde Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) dňa 13. novembra 2014 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplatenia nesplatenej časti úveru s príslušenstvom, ktorý mu bol poskytnutý na základe Úverovej zmluvy č. 16847 uzavretej 15. novembra 2012.
2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 9. mája 2017 č. k. 11 C 190/2015-59 konanie do výšky 60 eur zastavil, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 5.231,20 eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % zo sumy 5.231,20 eur od 4. novembra 2014 až do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobkyňi 100 % trov tohto konania.
3. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 19. júna 2018 sp. zn. 6 Co 15/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku o trovách konania a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.
4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila § 421 ods. 1 písm. b/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola ešte

riešená. Odvolaciemu súdu vyčítala nesprávnosť jeho právneho záveru, že dohodnutý úrok z nezaplatenej istiny jej prináleží iba do vyhlásenia splatnosti celého úveru. Mala za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Prípustnosť dovolania vyvodzovala aj z § 420 písm. f/ CSP tvrdiac, že otázka nároku na úrok po zosplatnení nie je v praxi dovolacieho súdu vyriešená, a tým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie v napádanom rozsahu (nárok na zmluvný úrok 17,90 % ročne z istiny 3.914,31 eur od 4. novembra 2014 do zaplatenia) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Žalobkyňa namietala, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že otázka nároku na úrok po zosplatnení nie je v praxi dovolacieho súdu vyriešená. Najvyšší súd v tejto súvislosti poznamenáva, že už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane sporu nezneumožňuje právnym posúdením (pozri judikát R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

10. Ani po 1. júli 2016 neexistuje žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Podľa § 422 ods. 1 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada, b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s

ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

13. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým cenzom (*ratione valoris*). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď, vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenzus znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy.

14. V preskúmvanej veci je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, ktoré je tvorené ročným úrokom vo výške 17,90 % z istiny vo výške 3.914,31 eur od 4. novembra 2014 do zaplatenia. V čase začatia dovolacieho konania (10. august 2018) výška príslušenstva predstavovala sumu 2.641,39 eur. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby (13. november 2014) bola 352 Eur (podľa § 1 písm. a/ Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 321/2013 Z.z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2014). Odvolací súd teda rozhodoval v dovolaní napadnutom výroku o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy (3 520 Eur). Prípustnosť dovolania žalobkyne bola preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. c/ CSP vylúčená.

15. I keď v preskúmvanej veci išlo o tzv. spotrebiteľský spor, teda spor s ochranou slabšej strany, pre posúdenie prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy uplatnenie nižšieho majetkového cenzu, t. j. dvojnásobku minimálnej mzdy v zmysle § 422 ods. 1 písm. b/ CSP. Účelom zníženia majetkového cenzu v sporoch s ochranou slabšej strany je totiž podľa dôvodovej správy k CSP zvýšená procesná ochrana slabšej strany, ktorou je v spotrebiteľskom spore spotrebiteľ. Táto zvýšená procesná ochrana spočíva v sprístupnení dovolania i pri nižšej sume peňažného plnenia. Znížený majetkový cenzus sa teda v spotrebiteľskom spore uplatní, ak dovolateľom je neúspešný spotrebiteľ. Pokiaľ je však dovolateľom neúspešný dodávateľ, pre posúdenie prípustnosti dovolania platí majetkový cenzus vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Táto interpretácia neodporuje princípu rovnosti zbraní, pretože je všeobecne známou skutočnosťou, že rovnosť subjektov je v určitých sporoch (vzhľadom na postavenie strán) len fikciou, na ktorú zákonodarca v CSP reagoval tzv. pozitívnu diskrimináciou, t. j. osobitnou právnou úpravou sporov s ochranou slabšej strany. Za takéto spory sa považujú spotrebiteľské spory, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory (§ 290 až § 323 CSP), pričom slabšou stranou v nich je spotrebiteľ, zamestnanec a diskriminovaný. Ochrana slabšej strany spočíva v tom, že sa jej priznáva viac práv za účelom docielenia rovného postavenia s druhou stranou sporu, a teda dôsledného naplnenia princípu rovnosti zbraní (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu z 24. júla 2018 sp. zn. 6 Cdo 80/2017, ktoré bolo prijaté ako judikát na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dňa 6. júna 2019).

16. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

17. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému najvyšší súd trovy dovolacieho konania nepriznal, lebo mu žiadne trovy nevznikli.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.